

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ผู้ดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ภาวะอารมณ์และจิตใจของผู้ดูแล ปัญหาและความต้องการของผู้ดูแล และ ข้อคิดเห็นของผู้ดูแลต่อระบบบริการผู้สูงอายุ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีการศึกษาเชิงผานวิธี การคัดเลือกตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายระดับ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากผู้ดูแลผู้สูงอายุ 16 จังหวัด 32 หมู่บ้าน จำนวน 1,581 คน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่มกับผู้ดูแลจำนวน 320 คน และทำกรณีศึกษาผู้สูงอายุที่ช่วยตนเอง ไม่ได้อีก 40 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษามีดังนี้

ผู้ดูแลส่วนใหญ่ร้อยละ 71.1 เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25-39 ปี ร้อยละ 69.0 เป็น ผู้ที่สมรสแล้ว ร้อยละ 56.8 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพเป็นเกษตรกร และมี สถานภาพเป็นบุตรของผู้สูงอายุ สำหรับผู้สูงอายุที่ดูแลนั้น เป็นเพศหญิงร้อยละ 50.5 ร้อยละ 48.6 มีอายุระหว่าง 60-69 ปี ร้อยละ 67.8 มีการเจ็บป่วยและเป็นโรค ร้อยละ 93.1 มีระดับการปฏิบัติ กิจวัตรประจำวันในระดับมาก การเข้ารับบทบาทเป็นผู้ดูแลนั้น เกิดจากการอยู่บ้านเดียวกันและ เป็นบุตร มีหน้าที่ทางสังคม ผู้ดูแลร้อยละ 46.4 มีความสามารถในการดูแลระดับปานกลาง ร้อยละ 54.1 มีแนวโน้มต่อความเครียดน้อย และมีเพียงร้อยละ 0.4 เท่านั้นที่มีแนวโน้มต่อความเครียด มากที่สุด สำหรับปัญหาในการดูแลนั้น ร้อยละ 48.2 มีปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาสำคัญคือ ปัญหาด้านการเงิน ผู้ดูแลมีความต้องการด้านเศรษฐกิจเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X}=4.05$) และต้องการ ให้เครือข่ายต่างๆ มีความรับผิดชอบต่อผู้สูงอายุมากกว่าเดิมในทุกๆ ด้าน การวิเคราะห์ปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการทำหน้าที่ดูแล และภาวะอารมณ์จิตใจของผู้ดูแล พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติ กิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ อธิบายการทำหน้าที่ได้ดีที่สุด ส่วนความสามารถในการดูแลนั้น รายได้ของผู้ดูแล อธิบายได้ดีที่สุดเช่นกัน

ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย ควรมีการจัดแบ่งผู้สูงอายุออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มอายุ 50-60 ปี, 60-74 ปี และ 75 ปีขึ้นไป แล้วให้สวัสดิการตามลักษณะความต้องการ ที่ผันแปรไปตาม อายุ นโยบายการดูแลควรเน้นที่การดูแลระดับครอบครัว และการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ดูแลใน ด้านต่างๆ การจัดบริการศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ ควรมีการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อแสวงหา รูปแบบการจัดบริการการดูแลที่เหมาะสม การศึกษาการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้กับบุตรผู้ดูแล และการหาคำตอบเกี่ยวกับรูปแบบ และการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุ รวมทั้งบทบาทความสามารถของชุมชนในการจัดบริการสังคมแก่ผู้สูงอายุ

ABSTRACT

The objectives of the research entitled "Family Caregiver of Older Persons" are : to analyse the role and the obligation of the caregiver, to observe the emotional and psychological states and to study the problems and needs, along with the opinions of caregiver regarding the care service system for older persons. A descriptive research method is employed. The samples are randomly selected using multi-stage sampling. Quantitative data are gathered through questionnaires completed by 1,581 caregivers from 16 provinces and 32 villages. Research through focus group of 320 caregivers and Quantitative data were analyzed by using descriptive statistic and Inferential 40 case studies of caregivers who take care of older persons with disabilities. Quantitative Research and Qualitative data were analysed based on content analysis.

71.1% of the caregivers are female, age between 25-39 years and 69.0% are married. 56.8% of caregivers have completed primary education, are presently agriculturalists, and are the older persons' children. 50.5% of the older persons under care are female; 48.6% of them aged between 60-69 years and 67.8% are in poor health. 93.1% of the older persons have a high level of Activities Daily Life (ADL). The role of the caregiver arises from living in the same household with the older persons and from social responsibility that one should take care of his/her parents. 46.4 % of caregivers have a medium level of capability . 54.1% of them trend to have a low level of tension, while 0.4% have a high level of tension. In terms of problems encountered by the caregivers, 48.2 % of them face major concerns in which the critical problem relates to financial matters. The most needed support is evidently financial support. It is also noted that other related networks are required to increase their responsibilities for older persons in all aspects.

On policy level, the study recommendations are to segregate older persons into three groups, which are 50-60 years old, 60-74 years old and 75 years old and over. Next, is to provide the welfare needed depending on the age differences. The policies should emphasize on family-based care as well as enhancing the caregivers' capabilities in all aspects. It is also necessary to establish a multi-purpose centre for older persons. For future research, an experimental research should be conducted in the following areas : to find an appropriate pattern for care service, to strengthen the caregiver's capabilities and to study social participation level of older persons within their community.